

Sanayi üretimi yıllık yüzde 3,1 arttı

Gözde Alıntaş
gozde.milat@yahoo.com

TÜRKİYE İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından açıklanan verilere göre; **sanayi üretimi** 2023 yılı Ağustos ayında **bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 3,1 artarken bir önceki aya göre ise yüzde 0,8 oranında**

daraldı. Beklentiler aylık bazda artış olacağı yönündeydi. Önceki veride ise sanayi üretiminde yıllık yüzde 7,4 artış, aylık yüzde 0,4 azalış gerçekleşmişti.

Verilerden de anlaşılacağı üzere sanayi üretiminde iki ay üst üste gerileme kaydedilmiş. Yıllık değişime bakıldığında ise Ağustos ayında gerçekleşen yüzde 3,1'lik artışa rağmen, Temmuz ayı ile kıyasladığımızda sanayi üretiminde belirgin bir yavaşlama olduğu görülüyor.

Aylık değişimdeki negatif görünüm toplam üretim içindeki ağırlığı yüzde 85,85 olan imalat sanayi sektöründeki daralmadan kaynaklandı.

Sanayinin alt sektörleri incelendiğinde, 2023 yılı Ağustos ayında madencilik ve taş ocakçılığı sektörü endeksi bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 5,1, **imalat sanayi sektörü endeksi yüzde 1,8** ve elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım sektörü endeksi yüzde 4,9 arttı.

Aylık değişim oranlarına bakıldığında ise; Ağustos ayında madencilik ve taş ocakçılığı sektörü endeksi bir önceki aya göre yüzde 0,2 arttı, **imalat sanayi sektörü endeksi yüzde 1,3 azaldı** ve elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım sektörü endeksi yüzde 2,4 arttı.

Ana sanayi gruplarının yıllık değişimlerine bakıldığında da; ara malında, sermaye malında, dayanıklı tüketim malında, enerjide, orta-düşük teknolojide, orta-yüksek teknolojide ve yüksek teknolojide artış kaydedilirken, dayanıksız tüketim malında ve düşük teknolojide düşüş gerçekleşti.

Özellikle sermaye malında kaydedilen yüzde 15,6'lık yıllık artış yatırım iştahının devam ettiğine işaret ederken, ileri teknoloji üretiminin Ağustos ayında yüzde 28,6 oranında artması ise katma değeri yüksek üretimin öne çıktığını gösteriyor.

İstanbul Sanayi Odası Türkiye İmalat Satın Alma Yöneticileri Endeksi (PMİ) ise Ağustos ayında 49,0 iken **Eylül ayında 49,6'ya yükseldi** ve imalat sektörünün performansında ilimli düzeyde bir yavaşlamaya işaret etti. Söz konusu veri, faaliyet koşullarında yatay seyre yaklaşıldığını gösterdi. Üretim ivme kaybettiği firmalar bu durumu genellikle **zayıf piyasa koşullarına ve yeni siparişlerdeki azalmaya** bağladı. Öte yandan, bazı firmalar ay içerisinde **talebin dinçleştiğini** belirtti. Hem toplam yeni siparişler hem de yeni ihracat siparişleri Eylül ayında azalmaya devam etti, ancak düşüşler Ağustos ayına göre daha düşük bir hızda gerçekleşti.

Liradaki değer kayıplarına bağlı olarak **girdi maliyetleri** üçüncü çeyrek sonunda **keskin artışını** sürdürdü. Ancak enflasyon oranı Ağustos ayına göre oldukça yavaşladı ve Mayıs'tan bu yana en zayıf seviyede gerçekleşti.

Sonuç olarak sanayi üretiminde, Şubat ayında meydana gelen depresyon ardından hızlı bir toparlanma görülmüştü. Takip eden aylarda ise sanayi üretimindeki artışlar sınırlı düzeyde kalırken son iki aydır endekste gerileme kaydedildi. PMİ verisi ise hâlâ daralma bölgesine işaret etse de Eylül ayı endeksi değerinin bir önceki aya göre artması dikkat çekiyor.

MTB BAŞKANI ABDULLAH ÖZDEMİR

"Mersin, tarım ve gıda sektöründe ivme kaybediyor"

Mersin'de kişi başı milli gelirin Türkiye ortalamasının yüzde 14 altına düştüğünü belirten Mersin Ticaret Borsası Başkanı Abdullah Özdemir, gerilemede tarım ve gıda sektöründeki ivme kaybının etkili olduğuna dikkat çekerek, kentteki tarım alanlarının yüzde 13 azaldığını, bitkisel üretim değerinin ise yüzde 29 oranında gerilediğini açıkladı.

Abdullah Özdemir, kent ekonomisinin önemli bir bölümünün tarımsal üretim, iç ve dış ticaret ile tarıma dayalı **sana-yiden** oluştuğunu anımsattı. 35 yıl önce kişi başına milli gelirde Türkiye 8'incisi olan Mersin'in aradan geçen zaman zarfında 15 sıra gerileyerek 23'üncü sıraya düştüğünü belirten Özdemir, "Şuan ilimizin kişi başı milli geliri Türkiye ortalamasının yüzde 14 altında. Gerilemenin önemli unsurlardan biri tarım ve gıda sektöründeki ivme kaybıdır. Ülkemiz tarımsal hasıla olarak 70 milyar dolarla en yüksek değere 2010 yılında ulaşmıştı. Ardından tarımsal hasılamız kademeli olarak azalarak 58 milyar dolara geriledi. Mersin tarımsal hasılası ise aynı dönemde 2,5 milyar dolardan 1,7 milyar dolara geriledi. Düşüş hızı ülkemize kıyasla daha yüksek. Bunun en önemli tarım alanlarının kentimizde yüzde 13 azalmasıdır" diye konuştu.

"Güçlü pozisyonumuzu koruyoruz"

Kentin bitkisel üretim değerinde ülke 3'üncüsü, tarımsal

gelir ve ihracatta ise dördüncü sırada olduğunu anımsatan Abdullah Özdemir, "Yaşanan kan kaybına karşın üretim ve ihracatta güçlü pozisyonumuzu koruyoruz. Mersin'in 1,8 milyar dolarlık tarım ve gıda ihracatı, 64 ilimizin her birinin yaptığı toplam ihracattan daha fazla. Kentimiz sahip olduğu yüzde 7,3'lük pay ile Türkiye sebze üretiminde ikinci, yüzde 12 ile meyve üretiminde ilk sırada. TİM İlk 1000'deki 15 Mersin firmasının 10'u, **ISO 500**'deki 11 firmanın ise 6'sı tarım ve gıda sektöründe iştirak ediyor" diye konuştu.

Mersin'in üretim planlaması politikalarının doğru kurgulanması halinde tarım, gıda ve agro endüstri merkezi olabileceğinin altını çizen Abdullah Özdemir, "Kentimizin güçlü olduğu meyve ve sebze sektöründeki pozisyonunu korumaya öncelik verilmeli. Sahip olduğumuz coğrafyanın temel özelliklerini esas alarak ürün desenimizi genişletmeli ve pazar çeşitliliğimizi artırmalıyız" ifadesini kullandı.

MERSİN / EKONOMİ

Türk savunma sanayii 17 Ekim'de buluşuyor

Istanbul Sanayi Odası (İSO) ve Türkiye'nin en büyük sanayi kümelenmesi SAHA İstanbul iş birliğinde gerçekleştirilen "Savunma Sanayii Buluşmaları"nın 5'incisi 17 Ekim tarihinde, katılımları beklenen Milli Savunma Bakanı Yaşar Güler, Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mehmet Fatih Kacır ve Cumhurbaşkanlığı Savunma Sanayi Başkanı Prof. Dr. Haluk Görgün'ün katılımıyla düzenlenecek. İSO Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçivan ve SAHA İstanbul Yönetim Kurulu Başkan

kamı Haluk Bayraktar'ın ev sahipliğinde gerçekleştirilecek organizasyonda, Türkiye ekonomisine katkı sunan en önemli sektörlerden biri haline gelen savunma sanayiinin önde gelen temsilcileri buluşacak.

Panel düzenlenecek, ikili görüşmeler yapılacak

Etkinlikte, "Cumhuriyetimizin 100. Yılında Savunma Sanayimizin Dünyadaki Yeri" başlıklı bir panel de düzenlenecek. MSB Bakan Yardımcısı Dr. Celal Sami Tüfekçi moderatörlüğünde gerçekleş-

tirilecek panelde, ROKETSAN Genel Müdürü Murat İkinci, BMC İcra Kurulu Başkanı Prof. Dr. Murat Yalçıntaş, STM Genel Müdürü Öz-

gür Güleryüz ve SSB Başkan Yardımcısı Prof. Dr. İhsan Kaya konuşmacı olarak yer alacak. Panel ardından ayrıca Türk savunma sanayii tedarikçi buluşması kapsamında savunma sanayi firmaları ile tedarikçi firmalar ikili görüşmelerde bir araya gelerek iş birliği imkanlarını görüşecek.

◀ Cumhuriyetin 100. Yılında Geçmişten Geleceğe Gıda Sektörü ▶

Cumhuriyet tarihinin parlayan yıldızı GIDA SEKTÖRÜ

Kaan Sıdar

Kuruluşundan bu yana bir asırlık zaman geçen Türkiye Cumhuriyeti tarihi boyunca birçok farklı sektörde iz bırakan gelişmeler yaşandı. Cumhuriyet tarihinin yapı taşlarından olan bu gelişmelerden şüphesiz en büyük paya sahip olanlardan biri de gıda sektörüdür. Gıda sektörünü geçmişten günümüze değerlendiren ve önümüzdeki yüzyıl hakkındaki beklentilerini belirten Türkiye Gıda Sanayii İşverenleri Sendikası (TÜGİS) Yönetim Kurulu Başkanı Kaan Sıdar; gıda sektörünün çocukluk, gençlik ve yetişkinlik dönemlerinin bu yüzyıl içinde gerçekleştiğini aktardı.

Cumhuriyet'in ilanı öncesinde yaşanan savaşlar, kıtlık dönemi ve ekonomik yetersizlikler sonrası Mustafa Kemal Atatürk öncülüğünde gerçekleşen inkılaplar ve yapılmalar sayesinde Türkiye'nin küllerinden yeniden doğduğunu belirten Kaan Sıdar, "Başta süt ve şeker fabrikalarıyla başlayan sanayileşme sürecinin yanı sıra, tarım yapılandırmalarıyla sektörün temelleri atılmıştır. Cumhuriyet ile birlikte tamamlanan bu alt yapılarla özel sektörün gelişmesi sağlanmıştır" dedi.

Türkiye Gıda Sanayii İşverenleri Sendikası (TÜGİS) Yönetim Kurulu Başkanı Kaan Sıdar, "Cumhuriyet tarihinin parlayan yıldızı gıda sektörüdür. Savaştan kurtulmuş, sıfırdan tekrar başlayan bir ülkenin, bugün dünyanın birçok ülkesine ihracat yapan, çeşitli alanlarda dünya lideri olarak üretici konumunda bulunması bunun göstergesidir" diyor.

"SEKTÖR ÜLKE EKONOMİSİNİN TEMELLERİNDEN BİRİ OLMAYA DEVAM EDECEK"

Kaan Sıdar, önümüzdeki yüzyılda da gıda sektörünün Türk üretimi ve ekonomisinin temellerinden biri olmaya devam edeceğinin altını çizdi. Sıdar, "Cumhuriyet tarihinin parlayan yıldızı gıda sektörüdür. Savaştan kurtulmuş, sıfırdan tekrar kurulan bir ülkenin, bugün dünyanın birçok ülkesine ihracat yapan, çeşitli alanlarda dünya lideri olarak üretici konumunda bulunması bunun göstergesidir" ifadelerini kullandı. Cumhuriyetin ilk yıllarından sonra 1950'li yıllarla birlikte gıda sanayinin özel sektörde gelişme ortamı bulduğunu anlatan Sıdar, "Konservecilik, yağ, bisküvi, glikoz, nişasta ve öğütülmüş un imalatı; özel sektörün gelişme gösterdiği başlıca alanlar oldu. Gıda endüstrisinin doğup geliştiği alan da, diğer pek çok sanayi kolunda olduğu gibi İstanbul'du. 1960'lı yıllarda, gıda iş yerlerinin toplam İstanbul sanayi iş yerleri arasındaki payı ise yüzde 23 oranındaydı" diye konuştu.

TÜGİS GELİŞİME DESTEK VERDİ

TÜGİS'in Türk gıda endüstrisine olan katkılarını da dile getiren Kaan Sıdar şu açıklamalarda bulundu: "Sendikamız, kurulduğu 1961 yılından günümüze kadar gıda sektörünün gelişimine şahitlik etti. TÜGİS'in sağladığı uzlaşma ortamı; gıda sanayinin gelişmesine olumlu katkı yapmış, bu gelişme aynı zamanda işçilerin refahına da olumlu olarak yansımıştır. 1980'lerin ardından ise gıda sanayi kayda değer bir gelişme içine girdi. Günümüzde gıda sanayi; Türkiye'nin en önemli, gelişime hep açık, ihracatçı, modern teknolojiyle üretim yapan, Ar-Ge'ye değer veren

sektörlerinin başında yer alıyor. TÜGİS olarak endüstriyel ilişkilerin iyileştirilmesi ve geliştirilmesi yönünde çaba göstererek verimlilik ilkesi ile donanmış iş barışını sürdürülebilir kılmayı hedefliyoruz. Gıda sanayinde faaliyet gösteren tüm işverenlerin yasa ve mevzuatlar çerçevesinde ekonomik - sosyal hak ve menfaatlerini koruyor, kolluyoruz. Sektörün gelişmesi için gıda kuruluşlarının uyum ve ahenkli çalışacakları iş birliği ortamının oluşmasında üzerimize düşen sorumlulukları yerine getirmeye çalışıyoruz. Dünya standartlarında mal üretimi ve markalaşmada yönlendirici olmaya gayret ediyoruz."

ISO 500'DE 94 GIDA FİRMASI

Üretimin ve sanayileşmenin son teknolojiyle entegre ve sürdürülebilir şekilde devamlılığının önemini belirten Kaan Sıdar, "TÜGİS üyesi şirketlerimiz ve sanayi kuruluşlarımız, üretim ve ihracatın yanı sıra teknolojiye ve insana yaptıkları yatırımlarla ön plana çıkan, sürdürülebilirlik odaklı çalışmalarına imza atan firmalardan oluşuyor. Verimli kurumların artması, fiziksel alt yapıya yatırımların sürmesi, pazara erişimin her geçen gün daha da iyileşmesi, inovasyon-teknoloji ve verimliliğin düstur olarak benimsenmesi, tarıma desteğin sürmesiyle birlikte gıda sektöründeki küresel eğilimlerin de takip edilmesiyle ülkemiz gıda sektöründe çitayı daha da yükseğe taşıyacaktır. Kaldı ki son açıklanan ISO 500 listesinde 94 adet gıda sektörüne dair firma yer alıyor. Tüm bunlarla birlikte gıda sektörü ve endüstrisi, ülke ekonomisine ve insanına yaptıkları katkılarla Türkiye'nin parlayan yıldızı olmaya devam edecektir" dedi.

İSO 500 listesinde gıda sektörü zirvede

İstanbul Sanayi Odası (İSO) tarafından hazırlanan Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu 2022 Araştırması'na göre, en büyük 500 şirket 24 farklı sektörde faaliyet gösteriyor. Bu şirketler arasında TÜPRAŞ, Türkiye'nin en büyük sanayi kuruluşu olarak öne çıkıyor. Gıda ürünleri sektörü 94 firmayla listenin zirvesinde yer alırken, bu sektörü 77 şirketle ana metal sanayi ve 43 şirketle motorlu kara taşıtı imalatı takip ediyor. Diğer dikkat çeken sektörler ise kimyasalların imalatı, elektrikli teçhizat ve tekstil olarak sıralanıyor. İSO'nun araştırmasına göre, 2022'de listeye giren şirketlerin üretimden satışları 4,5 trilyon liraya ulaştı. Bu satışlarda en büyük payı, 874 milyar lira ile "ana metal sanayi" aldı. Kok kömürü ve rafine edilmiş petrol ürünleri imalatı yapan işletmeler ise 647 milyar

lira ile ikinci sırayı aldı. İSO 500'de en çok temsil edilen gıda sektöründeki 94 işletmenin 2022'deki toplam üretimden satışları, 467 milyar lirayı aştı. Bu sektörü, elektrikli teçhizat imalatı ve elektrik, gaz, buhar üretim ve dağıtım sektörleri takip etti.

**TÜRKİYE'NİN
500 BÜYÜK SANAYİ
KURULUŞU**

PROF. DR. BİLSAY KURUÇ'TAN 21. YÜZYILA MESAJ

Mesele döviz açığı değil nitelikli insan açığıdır'

Türkiye'nin rezerv yönetimini dün olduğu gibi bugün de yapabileceğini ancak muasır medeniyete erişmenin nitelikli insan kaynağı ile olabileceğini vurgulayan iktisatçı Prof. Dr. Bilsay Kuruç, ISO Başkan Bahçivan ile benzer bir mesaj verdi

MÜLKİYE'nin duayen iktisat hocalarından Prof. Dr. Bilsay Kuruç, Türkiye İş Bankası'nın Cumhuriyetin 100. yıldönümü kutlamaları çerçevesinde düzenlediği "Atatürk Vizyonu ile Gelecek Yüzyıla Bakış" konferansında bir sunum yaptı. Sunumun ilk bölümünde dikkatimizi çeken tespitleri "Sanayi aklı plan aklıdır" başlığı ile geçen günlerde sizlerle paylaştık. Sunumun ardından İş Bankası Yönetim Kurulu Başkanı Adnan Bali ve İş Bankası Genel Müdürü Hakan Aran'ın da yer aldığı salondaki dinleyiciler tarafından dakikalarca ayakta alkışlanan Prof. Dr. Kuruç, tarımın lokomotif görevini, yetişmiş insan kaynağı eksikliği yüzünden yerine getirmesine dikkat çekerek, "Yeni lokomotif lazım değil mi?" diye sordu.

LOKOMOTİF ÇEKMEYİNCE...

Rezervleri getirme görevinin sanayiye kaldığını belirten Bilsay Kuruç, "Geçen 70 yılda hadi bir kısmını bırakalım. 1980'e kadar. Çünkü güvenceli risksiz bir dönemdi. Beş yıllık planları yaparak planlamanın sanayicilere, sanayinin önemini anlatmaya çalıştığı dönemdi. Milli gelirdeki payı yüzde 20'lere çıktı ama tarım 40'lardaydı. Sanayi lokomotifini çekmiyorsa o zaman rezerv de olmaz. Türkiye'nin son 20 yılda dünya imalat sanayi içindeki payı yüzde 1! Biraz altı biraz üstü ama yüzde 1; Çin'in yüzde 25." bilgisini paylaştı. "Niye böyle dersek; bir teknoloji fotoğrafı çekerim. 1970'den başlamak üzere yüksek teknoloji ürünler, sanayinin yapısı içinde planlama niyetimizin olduğu dönemde yüzde 10 iken sonra altına iniyor. Üretim ve ihracatta yüksek teknoloji ürün payı yüzde 2'den 3'e gelmiş. Çin'de yüzde 31, Kore'de yüzde 35." diyen Kuruç, "Lokomotif çekmezse rezerv olmuyor. O da işte İş Bankası'nın üzerine biniyor. Önce Merkez Bankası'nın sonra İş Bankası'nın üzerine dönüşür. Alın SWAP yapın deniyor ama o

rezerv olmuyor." ifadelerini kullandı.

FİNANSA CAMBAZLIK YAPMAK DÜŞTÜ

Prof. Dr. Kuruç, şu mesajları verdi: "1980'den sonrasının güvencesiz ve riskli dünyasında yaşamayı, o dünyada jönglölük yapmayı en başta finans kesimi öğrendi. 1933'te (Atatürk) ne dedi; 'Yurttaşlarım. Sizler tarihi yapan 1789'da Fransızlar kadar yüksek bir mertebedesiniz, sizler cumhuriyet devrimini yaptınız.' 'Yurttaşlar' derken emperyalizme karşı milli mücadelenin moral haklılığına dayanarak, milli mücadelenin en uzun meydan muharebesi olan sekiz ay süren Lozan'ı yaptınız. 20. yüzyılın devletini ve toplumunu kurmaya hak kazandınız. Masanın öbür tarafındakilere de kabul ettirdiniz. Sizler 1789'ların Fransızları mertebesindesiniz. Nasıl bitiriyor? 'Muasır medeniyet seviyesinin üzerine çıkacağız.' diyor. Biz para idaresini yapıyoruz ama muasır medeniyet seviyesini bununla tanımlayamayız. Biz insanlara muasır medeniyet seviyesi demek, insan demek, insan seviyesi demek. Bunu ancak insan üzerinden tanımlayabiliriz. Yani nitelikle; sayıyla değil! Rezervi zaten yapıyoruz.' diyor."

'TEK GERÇEK KAYNAK İNSANDIR'

"İnsanı göz ardı ederek muasır medeniyet seviyesinin üzerine çıkılmaz. Bir süredir siyasette parlak konuşmak için cümle arasında muasır medeniyet seviyesinin üzerine çıkacağız gibi sözler duyuyoruz ama bu başka bir şey; 1933'te söylenen başka bir şey." diyen Prof. Dr. Kuruç, sözlerini şöyle sürdürdü: "Buraya 1933'ten geliyorsak hem rezerv hem insan meselesi nedir? Ülkenin en önemli açığı döviz açığı değildir. İnsan açığıdır. Tek gerçek kaynağımız insandır. Aydınlanmadan gelen ufkumuz, eskilerden gelen teknik birikimimiz olmadığı için en

önemli en ciddi açık insan açığıdır. Diğer açıkları ödeyebiliriz. Cari açık finansmanı mümkündür, bütçe açığı mümkündür. Bunları yaşadığımız yıllar, insan açığını ödeyemediğimizi gösteriyor. Lokomotif ve insan aslında aynı bütünün parçalarıdır. İnsan olmadan lokomotif çalışmaz. Cumhuriyet bunu gördü ve söyledi. Hasan Ali Yücel 1942'de demişti ki;

"1956'da okuma yazma meselesi dahil ilk ve ortaokul meselesini halletmiş olacağız.' Yani ucuz işçi olmayacak. Köylü, çiftçi olacak. Tabloları izlemek zorundayız. 15 milyon iktisaden faal nüfus. 13 milyonu; ya okuma yazma bilmiyor ya 6 milyon ilkökul mezunu. 1974'te; 16 milyon işgücü 14 milyonu bu blokta ya ilkökulu bitirmemiş ya da en fazla ilkökul mezunu. Kayıtlı ve kayıtsız istihdam; kayıt dışı zaten iç açıcı bir tablo değil. Ama kayıtlıda yarından fazlası ilköğretim. Onu eklediğinizde yüzde 55 oluyor. Bu nüfusla 21. yüzyıla giriyoruz. Takvim olarak girildi ama zihin olarak girilemedi. Esas mesele de budur. 21. yüzyılın insanını oluşturabilme. Bu bir dramdır ama dramları söylemek lazım ki yolu bulalım. Yetişkin nüfusunu okur yazarlık, okuduğunu anlama, anlayıp ifade etme sorgulama ve sorgulamaktan sonuç ve sebep ilişkisi çıkarma kapasitesinde OECD'de en alttayız. Cumhuriyetin verdiği sonuçla 200 yılın açığını kapatmasıyla 21. yüzyıl sonuna kadar geldik. Dramı kavrayabilirsek yolu bulacağız. O, bir bakıma 1933'ü bulabilmek demek olacak."

Bahçivan'ın mesajı ne kadar anlaşılabilir?

Istanbul Sanayi Odası (ISO) Başkanı Erdal Bahçivan'a ISO 500 Büyük Sanayi Kuruluşu çalışmasını açıklarken, kendisine yabancı/mülteci çalışanlarla ilgili görüşlerini sordu. Bahçivan'ın yanıtı hem medya hem de sanayi çevrelerinde geniş yankı uyandırdı. Ancak mesajın sadece mülteci kısmı çıkarıldı. Oysa Bahçivan'ın cevabındaki şu ifadeler iktisatçı Bilsay Kuruç'un "insan kaynağı" mesajıyla aynı nitelikteydi: "Sadece emekten rekabet gücü yaratmak adına gelecek, sosyolojik ve demografik yapıyı sıkıntıya sokacak, tehdit altına alacak olan bir nüfuslaşma yapısına ISO olarak karşıyız. Çünkü böylesine bir gelişimin bizi sonu olmayan bir dehize götürme riski var. Sanayiye değer ve nitelik katacak istihdama yerli ya da yabancı olsun karşı değiliz. Sadece ve sadece emeğe dayalı bir rekabet unsuru olarak biz sanayideki istihdamın önünü limitsiz ve sınırsız bir şekilde açarsak bu yarınkı nesillerimize vereceğimiz toplumsal sorumluluğumuz adına, maalesef bizi çok ciddi anlamda yük altında bırakır."

DEVA PARTİLİ BURAK DALGIN; GENÇLERİN SORUNLARINI GÜNDEME GETİRDİ

DEVA Partili Milletvekili Burak Dalgın, TBMM'de düzenlediği basın toplantısında imkanlar, fırsatlar ve hürriyetler açısından gençlerin sorunlarını gündeme getirdi. Dalgın, "Ülkemizin kaynaklarını lüks ve israfa değil, orta direğe ve gençlere yönlendiren bilinçli bir yaklaşımla imkanları artırmamız mümkün. Hak ve adaleti savunarak, dünyaya entegre olarak hürriyetleri genişletmemiz mümkün" dedi.

DEVA Partisi Balıkesir Milletvekili ve Genel Başkan Yardımcısı Burak Dalgın, Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde (TBMM) düzenlediği basın toplantısında gençlerin sorunlarını gündeme getirdi.

Meseleyi imkânlar, fırsatlar ve hürriyetler açısından ele alan Burak Dalgın, "Maalesef genç arkadaşlarımız hayatlarının en güzel ve heyecanlı dönemine büyük bir kaygı ve umutsuzluk içinde giriyorlar. Kendilerini yalnız, yenik ve hatta çaresiz hissediyorlar." dedi.

"Bugün öğrencilerimizle ve aileleriyle biraz dertleşmek, onların sorunlarını ve taleplerini dile getirmek ve çözüm yollarını dile getirmek istiyorum" diyen Dalgın, basın toplantısında şu ifadeleri kullandı:

"Maslov'un ihtiyaçlar piramidinin ilk basamağı olan barınma, hükümetin kendi eliyle yarattığı ekonomik kriz ve kötü yönetim nedeniyle büyük bir mesele hâline geldi. Ailelerinden farklı şehirlere giden binlerce üniversite öğrencisi, barınma sorununu çözebilme için çırpınıyor.

Eldeki seçenekler belli: Şanslı olanlar KYK'nın veya kazandıkları üniversitelerin yurtlarında kalıyorlar. Ancak bazı öğrenciler kontenjan yetersizliğinden bu yurtlara giremiyor, girebilenler ise kötü şartlarla mücadele ediyorlar.

Mesela, bundan 25 yıl önce Boğaziçi Üniversitesi'nde öğrenciyken kaldığım yurttan bugün bir odada 12-15 kişi üçü ranzalarda yaşıyor. Gençlerimizin, benden bir kuşak sonra daha kötü şartlara mahkûm edilmesine ben de öğrenciler de aileler de razı değiliz."

Özel yurtlardaki fahiş ücretler ve bazı vakıf yurtlarında yaşanan sıkıntılara da dikkat çeken Burak Dalgın, KYK bursu ve ev kiralari arasındaki uçuruma vurgu yaptı: "Ev kiralari adeta uçmuş durumda. İstanbul'da ortalama kiralık daire fiyatı 17 bin lira. Ankara'da ise 14 bin lirayı geçti. Bir diğer deyişle, bir asgari ücret ya da on KYK bursunun toplamı bir aylık ortalama kiraya yetmiyor."

Dalgın, barınma sorununun ardından yaşam masrafı ve burs miktarlarına değindi: "Dünya Bankası'nın mutlak yoksulluk sınırı günlük 2 dolar. KYK'nın öğrencilere uygun gördüğü kredi miktarı ise günde 1,5 dolar. Hükümete soruyorum: Gençlerimize bu standardı mı layık görüyorsunuz?"

"İstanbul Planlama Ajansı'nın geçtiğimiz hafta açıklanan araştırmasına göre İstanbul'da özel yurttan kalan bir üniversite öğrencisinin yaşam maliyeti 15 bin liraya ulaştı. Üç kişilik öğrenci evinde kalan bir öğrencinin yaşam masrafı ise 12 bin 500 lira oldu.

Peki, bu masrafları karşılamak için öğrenci kardeşimize verilen burs ve kredi ne kadar? Lisans öğrencileri için KYK bursu ve kredisi aylık 1250 lira. Bozdur bozdur harca! Bu miktar yüksek lisans için 2500, doktora içinse 3750 lira. Bu burs ve kredilerle bir lisans öğrencisinin bırakın yaşamı, memleketine bayram ziyareti yapması bile zor."

Otobüs ve uçak bileti fiyatlarını gündeme getiren Dalgın, "Gençlerimizin aileleriyle yarıyıl tatilinde veya bayramda buluşması bile lüks hâline gelmiş durumda."

dedi.

Gençlerin elindeki imkânlarla değişen Burak Dalgın, ardından fırsatları ele aldı: "Peki, imkânları elinden alınan gençlerin fırsatları ne durumda? Yani, genç arkadaşım biraz dışımı sıkayım, zor günleri atlayayım ama geleceğim parlak olacak diyebiliyor mu? Maalesef."

Dalgın, işsizlik verilerine dikkat çekerek ülkemizdeki istihdam probleminde vurgu yaptı: "TÜİK'e göre ülkemizde genç işsizlik oranı yüzde 17. Yani, 15-24 yaş aralığındaki 2,5 milyon gencimiz işsiz. Bunlar iş arasa da bulamayan vatandaşlarımız! İş aramaktan vazgeçenler bu sayıya dahil değil!

Üstelik, her yıl bir milyon gencimiz çalışma çağına giriyor. Onlara istihdam sağlamamız lazım. 1 milyon istihdamın ne demek olduğunu şöyle ifade edeyim: Türkiye'nin en büyük 500 sanayi kuruluşunun toplam çalışan sayısı 800 bin. Her yıl yeni bir ISO 500 kursak, de o yıl çalışma çağına gelen gençlerimizin tümüne istihdam sağlayamıyoruz.

Kamu tarafında ise, seçim döneminde verilen vaatlere rağmen bir türlü kaldırılmayan 'mülakat' hakkaniyet duygusunu zedeliyor."

Gençlerin imkânlarını ve fırsatlarını gündeme getiren Burak Dalgın, son olarak hürriyetlerini ele aldı:

"Türkiye'den gitme isteğinin temel nedenlerinden biri gençler üzerindeki artan baskı. Yazıp yazıp silinen tweetler... Suda sebeplerle iptal edilen festivaller... Yapılamayan mezuniyet törenleri... Hepsi bu iklimin birer parçası.

Konusu gelmişken mezuniyet törenlerine bir parantez açalım. Anne-babaların en büyük hayalidir çocuklarının mezuniyet törenine katılmak. Ancak bu mutluluk bile öğrencilere ve ailelerine çok görülüyor.

Bunu yapan rektörlere soruyorum: gençlerimize ve nice zorluklara katlanarak onları okutan ailelere bir mezuniyet törenini bile çok mu görüyorsunuz?"

Burak Dalgın, konuşmasının sonunda şu ifadelerle gençlere seslendi: "Sorunlarınızı, hayal kırıklıklarınızı, geleceğe dair ümitsizliklerinizi anlıyorum. Belki tünelin sonunda ışık görmüyorsunuz. Belki de mevcut siyasetin çözüm üretmediği, sorun yaratan bir kurum olduğunu düşünüyorsunuz.

Sizi anlıyorum, çünkü bir nesil önce ben de sizin yerinizdeydim. Milletimizin sağladığı imkanlarla okudum. Neyi başardysam bu sayede gerçekleştirdim.

Sizi anlıyorum, çünkü her nesil kendisinden sonra gelenlerin daha iyi standartlara ulaşmasını sağlamakla yükümlü. Ülkeme ve milletime borcumu ancak sizlerin benden daha iyi imkân, fırsat ve hürriyetlere kavuşması için çalışacak ödeyebileceğimi biliyorum.

Ama unutmayın, bugün karşı olduğumuz meseleleri aşmak bizim elimizde. Ülkemizin kaynaklarını lüks ve israfa değil, orta direğe ve gençlere yönlendiren bilinçli bir yaklaşımla imkanları artırmamız mümkün. Kapsayıcı bir kalkınma seferberliği ve teknolojik sıçrama odaklı bir yarına atılım stratejisi ile fırsatları büyütmemiz mümkün. Hak ve adaleti savunarak, dünyaya entegre olarak hürriyetleri genişletmemiz mümkün. Bu bilinçle çalışmaya devam edeceğiz ve inşallah hep birlikte gençleri umutsuzluğa, Türkiye'yi vasatlığa mahkûm eden bu zihniyeti yeneceğiz. Bu vesileyle milletimizin meclisinde size her zaman açık bir kapı olduğunu lütfen unutmayın."

Haber Merkezi

